

PIŠE:

DUŠKO ČIZMIĆ MAROVIĆ

Piše Čini se da je u “slučaju Barišić” jedan krug zatvoren: Vlada HDZ-a i Mosta, koja raspolaže vrlo komotnom parlamentarnom većinom, jednoglasno je podržala ministra **Pavu Barišića**. Naravno, medijski pritisak na Barišića neće prestati: naprotiv, u prvom će se času u Saboru i u medijima prozivke pojačati. No, ministar je sada dobio dovoljnu količinu dopinga da bi izdržao resorski teret koji mu je **Andrej Plenković** svojom podrškom udvostručio. A mi smo dobili nešto prostora da razmotrimo nekoliko pouke “slučaja Barišić”.

1. Ojačati akademsku autonomiju

Postupci Odbora za etiku – od samovoljnog proširivanja vlastitih ovlasti, preko etičkih povreda vlastitog Poslovnika do formalno upitnog, a sadržaj-

POUKE ‘SLUČAJA BARIŠIĆ’

Smisao podrške ministru

no inkompetentnog sastava – ukazali su na cijelu vertikalu društvenih opasnosti nastalu ugrožavanjem sveučilišne autonomije. Naime, bez pune slobode znanstvenog i umjetničkog istraživanja, stvaralaštva i poučavanja, bez samouprave vlastitim resursima i uređenjem unutarnjeg ustroja, akademska zajednica nije i ne može biti odgovorna široj društvenoj zajednici. Ugroza tih sloboda i prava nije prestala uvođenjem demokratskog poretka. A pojedinačni slučajevi nesposobnosti akademske zajednice da se drži visokih kriterija nisu ni valjan argument ni dopuštena izlika za paternalističku suspenziju akademskih sloboda, naprotiv, razlog su više za striktniju provedbu normi autonomije. Stoga Rektorski zbor s pravom odbacuje nadsveučilišnu arbitražu Etičkog odbora u konkretnim slučajevima, bez obzira na (ne) valjanost njegovih ocjena. Budući da su protuakademske uzurpacije rezultat zakonskog i institucionalnog nereda, uređenje pravnog sustava koji regulira znanost i visoko obra-

zovanje prioritet je za cjelovito uređenje pravnog sustava koji regulira znanost i visoko obrazovanje.

2. Osigurati najviše standarde kvalitete

U svim mogućim instrumentalizacijama “slučaju Barišić” nije ostalo mnogo prostora za pitanja kvalitete ni teorijskog, ni pedagoškog ni upravljačkog rada sustava, institucija i pojedinaca, o kojima bila riječ. A glavna je općedruštvena uloga akademske zajednice ipak izgrađivati, promovirati i poštovati najviše kriterije. Stoga je standardizacija više kvalitete svih djelatnosti vezanih uz akademsku zajednicu temelj ostvarivanja društvene zadaće znanosti i visokog obrazovanja, pa je jedna od glavnih pouka ovog slučaja otvoriti ozbiljnu raspravu o svim preduvjetima podizanja standarda kvalitete. Zakon o kvaliteti, o kojem se već godinama bez uspjeha raspravlja, glavna bi prava i obveze napokon morao dati akademskoj zajednici Nacionalnom vijeću kao ključnom saborskom tijelu, a Mi-

nistarstvu i podređenim stručno-administrativnim službama pripadajuće mjesto. Način izbora izvansveučilišnih instancijskih ne smije više slabiti autoritet akademske zajednice. A sama proračunska sredstva treba povećati toliko da budu dovoljna za stimulaciju onih pojedinaca koji mogu činiti razliku. Bez svega toga nadolazeći tsunami privatizacije visokog obrazovanja – koji izbjeći ne možemo – nepopravljivo će urušiti već dosegnutu kvalitetu hrvatskog znanstveno-obrazovnog pogona.

3. Odgovornost za vlastitu riječ i vlastiti jezik

U moralistički sitnodušnoj redukciji pažnje na jedan dio jednoga članka jednoga ministra iz kojega se gata o sudbini Hrvatske, izvan pogleda su ostali ključni problemi nepodnošljivo aljkavog odnosa prema vlastitom tekstu ne samo naših studenata nego i zaprepašujuće velikog broja naših profesora. A svih nas zajedno prema vlastitom, hrvatskom jeziku! Usudim se tvrditi, prvo, da je golemo većina prepisanog kod

nas motivirana puno više preziranjem prema pisanju nego sklonošću ka krađi tuđega truda. A to ide na dušu naših profesora. Ja razumijem časne pojedince koji smatraju da ministru nisu dopušteni ni bezinteresni propusti. Ali ne razumijem kada mnogi od njih službeno apeliraju pred Nacionalnim vijećem da se u današnjoj Hrvatskoj one mogući diskriminaciju engleskog jezika!?! Taj oblik političke korektnosti može imati teže duhovne posljedice nego sva privatizacijska pljačka. Smatram da bi se ministar Barišić i svi koji mu pružaju podršku morali založiti za to da se u sve – u ama baš sve! – studijske programe uvede obvezan hrvatski jezik (studentima STEM područja na prvom mjestu), a da se svi radovi nužni za znanstveno-nastavno napredovanje moraju priložiti i na hrvatskom jeziku. Oni koji se s tim ne slažu, a Barišića podržavaju, tome se trebaju pridružiti za pokoru.

***

Smisao podrške Pavi Barišiću vidim ne samo u opravda-

nom Plenkovićevu otporu divljačkoj kriminalizaciji njegova ministra. Po mome sudu riječ je o dosljednom naporu da se ne pristane na olake podjele hrvatskog društva i akademske zajednice. U tom se smislu ne može precijeniti pozitivni značaj činjenice da je Plenković HDZ odustao od političkog svojatanja domoljublja i pripadajuće podjele građana Hrvatske. Biti domoljub znači samo da netko voli vlastiti dom. No ako moj dom bukne, kako znati hoće li mi domoljub priskočiti u pomoć? Ili je požar baš on podmetnuo? Ili je jedno i drugo? A u kriminalizaciji slučaja Barišić nisu u pitanju samo stranačke razmirice nego i politička instrumentalizacija morala koja ne vodi samo u nove podjele nego izravno u mržnju. Podrška Barišiću tome se opire. Kao i medijskom despotizmu koji onemogućuje raznoglasje radi tiranije umrežene demokratske većine. A podrška je i korisna, jer će ovaj ministar, da bi odradio cijeli mandat, morati postati najbolji ministar znanosti i obrazovanja.